

Zalai Táncegyüttes

Jászság Népi Együttes

zott. A mozgalmi jelleg elhalványodik, a néptáncegyüttesek a piac-sodás, a kulturális ipar kereslet-kínálati szemlélete felé sodródnak. A közművelődés egyre kevésbé tud mit kezdeni az új jelenséggel. A táncművészet „nagy arénájába” való integrálódás és az igazi megmérettetés még várat magára. A pályázatokon keresztül lassan csorgatott állami támogatás sok esetben már nem a szakmai színvonal emelését, hanem a pusztá fennmaradást szolgálja. A tánc a művészeti iskolák révén teret nyert a közoktatásban, de a bürokratikus, ipari szemléletű állami keret sokszor olyan „ár” megfizetését követeli, amely nem biztos, hogy megéri. A korábbi együttgondolkodás egyre inkább háttérbe szorul, s a rivalizálás kerül előtérbe. De hogy nincs minden veszve, azt az új szolnoki fesztivál is mutatta, ahol már nem is a nagy mesterek tanítványai, hanem a szellemi unokák, dédunokák, ükunokák generációja jelent meg a színpadon nagy egyetértésben. Ebben a helyzetben előre borítékolni lehetett, hogy nem várhatunk azonnal a nagy elődök műveihez fogható koreográfiákat. Nekem a két kifejezetten kortárs táncalkotás mellett a jászberényi együttes száma, az *Egy asszony* keltette föl az érdeklődésemet.

– Háború előtti hangulata volt, a kabarék, lokálok világát idézte.

– Bozsik Yvett egyik koreográfiájára emlékeztem. Azt a hangulatot éreztem itt is. Az *Egy asszony* hagyományos materiából indult ki, ha nem is a néptáncból, de a tánc földidézésén túli, önálló mondanivalója, üzenete, hangulata volt. Az érett koreográfusok közül kiemelném Furik Ritát. Nagyon érdekes egyéniség, nagyon jól ismeri a hagyományt, nemcsak azon a formai, technikai szinten, ahogy azt sokan tudják, hanem belülről. Számára a tánc nemcsak technika, hanem emberi viselkedés és esztétikus kifejezési forma.

– *Nyelvként használja...*

– Igen, a „nagy nemzedéknek” is ez volt a bravúrja. Furik Rita egészen különböző dolgokat össze tud kapcsolni egymással, amik a színpadon új egységben jelennek meg. Nem felidéz, nem néprajzi tanulmányként mutat be dolgokat, hanem drámát csinál. Annak az emberi életpillanatnak, amit ábrázol, legyen az a hűsvét, a halál, a szerelem, legyen az bármi, tökéletes táncos kifejezését adja mozgásban, hangulatban, mimikában, énekben. Elcsodálkozunk, milyen gyönyörű, veretes szövegeket és dallamokat választ. Ismeri például a tűzugrással kapcsolatos szokásokat, de nemcsak a Felvidéken, hanem az egész magyar nyelvterületen. Ismer minden dallamot, ismer minden rítust, és abból alkot olyat, ami a dolog lé-

giára való törekvés. Sas Roland koreográfiája és néhány másik versenyszám viszont arra készítette a zsűrit, hogy a legközelebbi fesztivál-kiírásban a számokat rövidebb időtartamra korlátozzák. Ugyanis a 20 perc – főleg a táncszínházi kategóriában – hosszúnak bizonyult, s nem ösztönözte az alkotókat a tömörebb szerkesztésre.

Ez még ifj. Zsuráfszki Zoltán megannyi jó látvány- és mozgás-ötletben gazdag Idéző 100962 HA című koreográfiájára is igaz, mely a táncszínházi kategória I. díját nyerte el. Hivatásos táncosokat felvonultató kamaraszámában az ún. „kortárs” táncirányzatokat idéző zenei és mozgásanyagával a koreográfus bátran és ízléssel használta a saját és táncosai modern táncirányzatokban és néptáncban is meglévő, jártasságát. Jó lenne, ha a jövőben alkotandó koreográfiákban sem felejtene el azt a többlettudást, amit a néptánc ismerete eredményez, mert ettől maradhatnak „táncosabbak”, ritmikusabbak majd a művei. Gera Anita az ebben a táncszámban nyújtott teljesítményéért kapta A legjobb női szólista címet. A zsűri a fentiekén kívül még két azonos értékű Koreográ-

fusi különdíjat osztott ki. Taba Csaba „Juhmérés Mérán” című száma a színház adta lehetőségeket ízlésesen és mértékkel kihasználva, meggyőzően idézte föl az erdélyi állattartáshoz kapcsolódó táncos szokást. A koreográfia erőssége tömörségében és realiztikus, mégis lírai képeiben rejlik, melyhez a Tisza Táncegyüttes lelkes és stílushű előadásra való törekvése is hozzájárult. A másik különdíjat Varga János „Rászállott a harmat” – Vajdaszentiványi tánc Toni Árpád emlékére című koreográfiája kapta, melynek merészsége éppen abban rejlett, hogy az egykori nagyszerű zenészre, cimbalmosra emlékezés adta a táncszám nyitóképének nem szokványos alapötletét. A sok fiatal felvonultató Zalai Táncegyüttes talán pont az együttes „átlagéletkorából” fakadóan nem mindig stílusos, de annál lelkesebb előadásmódja sem kisebbítette a jó koreográfiai ötleteket, a nagyon erős színpadképi világot és a kiváló zenész-szólistát (Szabó Dániel cimbalmos személyében) magába foglaló koreográfia értékeit.

Érdekessége volt a mostani fesztiválnak az is, hogy a szokásos díjak mellé olyanok is társultak, mint a Foltin Jolán által felajánlott,

a Legjobb női koreográfusnak járó különdíj, melyet a versenyben nyújtott koreográfusi összteljesítményéért Furik Rita kapott meg méltán. Az a fajta több síkon való gondolkodás, a hagyománynak gyakran mintegy szintézisben való láttatása, ami a koreográfusnőt jellemzi, olyan sajátos színpadi táncnyelvet eredményez, ami magában hordozza a modorosság, önisméltás veszélyét is. Furik Rita mégsem megy bele ebbe a saját maga által felállított veszélyes csapdába. Nemcsak a koreografálás, de egy-egy színpadkép, a viseletek színeinek, sziluettjeinek tudatos megtervezése is egyénivé teszi Rita munkáit. Egyfajta színpadi költészet az övé, ami nem, vagy nemcsak női mivoltából, hanem leginkább tehetségéből fakad.

Újszerű a Mucsi János koreográfus által a Duna Művészeti Társaság nevében felajánlott, A legderűsebb koreográfiai részlet díj, melyet a Nagykun Táncegyüttes női táncára nyert el Taba Csaba „Edös egygöm angyalom” című koreográfiájában mutatott kiemelkedően jó humorérzékeért, s a vaskos népi humor jóízű, autentikus tolmácsolásáért. A díjak sorát bővítette a Bem Táncegyüttes-